

DANIEL PETER JANÁČEK, O.PRAEM. OPAT STRAHOVSKÝ

Zelený čtvrtek 2021

Co bychom dělali, kdybychom měli k dispozici už jenom jeden den? Kdybychom se museli rozloučit se svými blízkými, se svým světem?

Rychle bychom naposled něco dobrého nakoupili, udělali bychom party, nebo bychom chtěli vykonat něco, na co jsme nikdy předtím neměli odvahu? Anebo bychom spíše nebyli schopni udělat vůbec nic a byli jednoduše ochromeni strachem?

Nebo bychom zůstali „cool“ a dál dělali svou práci? Mohli bychom také honem vzít rýč a zasadit strom jako znamení naděje. Co bychom dělali? Já vím, je to spíše teoretická otázka a nikdo z nás ji nedokáže odpovědět předem, i když možná v dnešní době si více než kdy jindy uvědomujeme konečnost života a svou zranitelnost a ohroženost. Musíme si přiznat, že budoucnost není v našich rukou. Co bychom dělali poslední hodiny svého života? Možná chce být tato otázka víc než teorií. Chce poukázat na to, co je v našem životě důležité a na čem nám záleží. Loučení je bolestné, neboť se dotýká srdce.

Dnešní večer hledíme na Toho, který se chtěl rozloučit, na Toho, který měl k dispozici už jenom jeden den života. V jeho loučení zní přesto láska, starostlivost o své blízké a také o svět.

Ježíš slavil se svými učedníky židovskou Paschu. Nejenom jako začátek jara, ale také jako slavnost vzpomínky na velké Boží činy, slavnost díky a naděje. Beránek, stojící v centru večere, byl také pro Ježíše a apoštoly symbolem vysvobození z otroctví. Bůh zachránil Izraele svou mocnou pravicí! Na tuto skutečnost neměl Boží lid nikdy zapomenout. Izraelité si měli uvědomit, že otěže jejich životů a dějin světa nedrží v rukou faraoni, mocní vládcové a důležití tohoto světa, ale Bůh, který on nich ví. Ježíš podle Janova evangelia umírá v hodinu, kdy se v chrámě prolévá beránkova krev. Tím chce Jan dosvědčit, že Ježíš je tím novým beránkem, který lidstvu daruje své tělo a svou krev. Stará Pascha dostává nový, pravý smysl.

Sv. Jan Zlatoústý se ptá: „Co říkáš, Mojžiši? Očišťuje krev beránka člověka? Jak ho může zachránit před smrtí? Beránek může být opravdovým symbolem, výrazem očekávání a naděje v někoho, kdo zmůže víc, než zmohla krev zvířete.“ Ježíšova krev, jeho láska zachraňuje, tím že se dobrovolně, svobodně obětuje za nás. Když slavil s učedníky Paschu, ustanovil Eucharistii jako památku na své sebedarování.

Tam, kde synoptičtí evangelisté vyprávějí o ustanovení Eucharistie, evangelista Jan přináší zprávu o umývání nohou učedníkům. To je také symbolické a exemplární jednání. Ježíš pokleká v lásce před učedníky a prokazuje jim službu otroka. Tím vyjadřuje, že jeho láska sahá až na kříž, přes který vede jeho cesta k Otci. Svým skutkem nám dává příklad: „Dal jsem vám příklad: jak jsem já udělal vám, tak máte dělat i vy.“ To je nové přikázání: naše láska má být odleskem jeho Božské lásky. Naše láska se musí poměřovat s jeho láskou. „Mírou jeho lásky je láska bez míry,“ jak řekl svatý Bernard. Mnozí přemýšleli, proč Jan nemluví o ustanovení Eucharistie. Odpovědí bývá, že jí věnuje celou 6 kapitolu. Jiná odpověď je, že mytí nohou vysvětluje, co Eucharistie znamená. V diakonii mytí nohou je Eucharistie vysvětlena jako služba. Náš Pán,

který se obětuje na kříži, se v Eucharistii dává darem jako pokrm. V mytí nohou je jeho pokora odkazem na Boží pokoru, která dosahuje vrcholu v Eucharistii: Inkarnace a smrt na kříži, poslušnost, ponížení, zmaření sebe a nakonec smrt na kříži – Paschale Mysterium, kterým Bůh klepe na dveře našeho života. „Stojím přede dveřmi a tluču. Zaslýchne-li kdo můj hlas a otevře mi, vejdu k němu a budu s ním večeřet a on se mnou.“

Co bych dělal, kdybych věděl, že mám k dispozici už jenom jeden den života?